

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206153
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123206153.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený: JUDr. Daniel Tarbaj, advokátska kancelária, 091 01 Stropkov, Zámocká 525/28, IČO: 53450345, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava – Ružinov, IČO: 31320155, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom 851 02 Bratislava – Petržalka, Pajštúnska 5, IČO: 53255739, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto:

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.
- III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou z 22.6.2023 sa domáhal voči žalovanej zaplata 3.061,30 Eur titulom primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keďže ako spotrebiteľ bol úspešný v predchádzajúcom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 20Csp/82/2022. V základom konaní žalovaný uplatnil voči nemu nárok na zaplata sumy 8.877,48 Eur s príslušenstvom zo zmluvy o pôžičke z 23.11.2017 a v priebehu sporu postúpil pohľadávku na nebankovú spoločnosť. Súd žalobu zamietol pre nedostatok vecnej aktívnej legitimácie žalobcu, keďže zmluvu o postúpení pohľadávok vyhodnotil pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona o bankách, ale aj § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch ako absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca žalovanú sumu vyčíslil ako rozdiel medzi sumou, ktorú žalovaný uplatnil voči žalobcovi (8.877,48 Eur) a sumou, ktorú mal žalobca doplatiť do istiny úveru (10.000 – 4.183,82 Eur). Poukázal na sankčnú a relatívnu funkciu daného inštitútu a na to, že pri výške by mala byť rozhodujúca suma, o ktorú sa chcel žalovaný bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že bol to práve žalobca, ktorý si nespĺnil svoje zmluvné povinnosti a doposiaľ nevrátil ani len polovicu peňažných prostriedkov, ktoré vylákal od žalovaného a na jeho úkor sa obohatil o sumu takmer 6.000 Eur. Nesúhlasil s tým, aby automaticky vznikol nárok na finančné zadostučinenie v prípade akejkolvek úspešnej obrany žalobcu, popieralo by to ústavné právo žalovaného na súdnu ochranu. Považuje za absolútne nespravodlivé, ak v prípade prehry v spore by žalovaný okrem trov konania protistrany mal znášať finančné zadostučinenie, hoci jeho konaním nevznikla protistrane žiadna ujma a nedošlo k porušeniu spotrebiteľských práv. Súd by nemal priznať súdnu ochranu uplatnenému nároku, ktorým sa snaží žalobca zneužiť svoje postavenie spotrebiteľa a získať neoprávnene ďalší majetkový prospech a to nad rámec sumy

5.816,18 Eur, o ktorú sa už žalobca na úkor žalovaného bezdôvodne obohatil, čo je v rozpore dobrými mravmi. Žalovaný ďalej zdôraznil aj to, že v predchádzajúcom rozsudku nebolo rozhodnuté o porušení žiadneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti a k zamietnutiu žaloby došlo len pre nepreukázanie doručenia oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru žalobcovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a to zo strany spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. Skutočnosť, že táto spoločnosť neuniesla v spore dôkazné bremeno a nepredložila všetky potrebné dôkazy neznamená, že žalovaný porušil právo alebo povinnosť spotrebiteľa. Na podporu tohto názoru citoval z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 z 28.2.2023, podľa ktorého pre úspešné priznanie primeraného finančného zadostučinenia je nevyhnutné úspešné uplatnenie porušenia konkrétneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi a keďže v základnom konaní došlo k zamietnutiu žaloby o zaplatenie 67.365,18 Eur z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu, keďže súd zistil, že uplatnená pohľadávka nebola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok, dovolací súd mal za preukázané, že v základnom konaní nebolo právoplatne rozhodnuté o porušení konkrétneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o osobitných predpismi.

3. Žalobca v replike s argumentáciou žalovaného nesúhlasil, keďže § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia, postačuje, ak je to uvedené v jeho odôvodnení. Citoval z uznesenia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/2020 z 24.8.2022 a zdôraznil aj to, že pre vznik nároku sa nevyžaduje vznik ani hrozba ujmy. V danom prípade navyše išlo už o reálnu hrozbu vzniku ujmy, keďže voči žalobcovi bola uplatnená nedôvodná pohľadávka a následne malo dôjsť k jej postúpeniu na neoprávnený subjekt. Citoval aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Poukázal na to, že žalovaný koncipoval spotrebiteľskú zmluvu, inicioval súdne konanie a pohľadávku postúpil na neoprávnený subjekt a preto žalovaný je pasívne legitimovanou stranou sporu, čo vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/2020. Ohľadom výšky nároku žalobca poukázal na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem, na jeho permanentný odmietavý postoj voči jeho pochybeniu. Uviedol, že účelom primeraného finančného zadostučinenia je sankcionovať dodávateľa a zadostučiniť spotrebiteľovi, ktorý v základnom konaní pociťuje stres z dôvodu neskúsenosti so súdnou mocou a zo skutočnosti, že čelí sporu s ekonomicky, právne a spoločensky silnejším protivníkom.

4. Žalovaný v duplike len poukázal na písomné vyjadrenie k žalobe.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, spisom tohto súdu 20Csp/82/2022 a zistil tento skutkový stav:

6. Žalovaný podal 26.5.2022 na tunajší súd žalobu proti žalobcovi o zaplatenie 8.877,48 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 31.10.2019 do zaplatenia v dôsledku nesplácania úveru, ktorý mu poskytol jeho právny predchodca spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. zmluvou z 23.11.2017 vo výške 10.000 Eur. Žalobca mal úver splatiť 120 mesačnými splátkami po 167,99 Eur až do celkovej sumy 20.158,8 Eur, doposiaľ však zaplatil len 4.183,82 Eur. Žalovaný ho preto pri minimálne trojmesačnom omeškaní so splátkami upozornil na zosplatenie úveru, pokiaľ nezaplatí dlžné splátky v lehote dlhšej ako 30 dní. Keďže žalobca splátky neuhradil, žalovaný úver zosplatnil 19.10.2019, o čom žalobcu informoval listom zasielaným obyčajnou zásielkou 25.10.2019. Vychádzal pritom z fikcie o doručení tohto listu do 5 dní.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k žalobe (v pôvodnom konaní v pozícii žalovaného) vyslovil názor o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru pre chýbajúce povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to dobu trvania zmluvy a predpokladov použitých pre výpočet RPMN a tiež uviedol, že úrok 17,46% p.a. je v rozpore s dobrými mravmi. Vôbec nespochybnil to, že by mu bol doručený list o zosplatení úveru.

8. V priebehu sporu na návrh žalovaného (v predchádzajúcom spore v pozícii žalobcu), ktorý predložil listinné dôkazy o postúpení pohľadávky, ktorá mala byť predmetom sporu, súd pripustil zmenu žalobcu, ktorým sa stala spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. a to právoplatným uznesením č.k. 20Csp/82/2022-97 zo 14.12.2022. Neskôr prevzal právne zastúpenie žalobcu advokát, ktorý 8.2.2023 predložil ďalšie písomné vyjadrenie s tvrdením o porušení povinnosti veriteľa pri skúmaní bonity žalobcu, čo spôsobilo nemožnosť

predčasného zosplatnenia úveru a keďže konečná splatnosť úveru má nastať až v novembri 2027 pohľadávku nebolo možné postúpiť s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách. Uviedol aj to, že nebolo preukázané doručenie oznámenia o zosplatnení úveru žalobcovi a že takáto písomnosť by mala byť doručovaná s doručenkou.

9. Súd žalobu zamietol rozsudkom č.k. 20Csp/82/2022-168 z 10.2.2023 z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. s poukazom na § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Súd uviedol, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, lebo nepredložil doklad o doručení oznámenia o zosplatnení úveru a preto nemožno tomuto právnomu úkonu priznať právne účinky. Súd poukázal aj na nepreukázanie ďalšej podmienky pre postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Konkrétne išlo o nepreukázanie písomnej výzvy v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, za ktorú súd nepovažoval predžalobnú upomienku z 28.9.2019, ktorá súvisela, ako nevyhnutý predpoklad, so zosplatnením úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nebola ňou ani listina o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 25.10.2019. VÚB a.s. teda nemohla postúpiť tzv. „živý úver“, nesplnila tiež podmienku výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a preto súd zmluvu o postúpení pohľadávky vyhodnotil ako absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom, teda § 92 ods. 8 zákona o bankách, ale aj § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a to s použitím § 39 Občianskeho zákonníka. Proti tomuto rozsudku žiadna strana nepodala odvolanie, preto nadobudol právoplatnosť 4.4.2023.

10. Žalobca uplatnil nárok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Je pritom nepochybné, že pri uzatváraní predmetnej úverovej zmlúvy s právnym predchodcom žalovaného mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. K tomuto záveru súd dospel logickým a gramatickým výkladom, keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny predpis (viď. Občiansky zákonník I. autorov D. a spol., vydavateľstvo C.H.Beck str. 459). Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie

daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

17. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

18. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

19. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadostučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

20. V danom prípade pre posúdenie základu nároku je potrebné vychádzať z odôvodnenia rozsudku v spore 20Csp/82/2022. V ňom súd poukázal aj na porušenie povinnosti žalovaného (v pôvodnom konaní žalobcu) pri postúpení pohľadávky na inú – nebankovú spoločnosť v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo je nepochybne právny predpis slúžiaci na ochranu práv spotrebiteľa a preto z toho dôvodu základ nároku je daný. Pokiaľ ide o porušenie zákona o bankách konkrétne § 92 ods. 8, uvedený zákon a aj dané ustanovenie nemožno považovať za osobitný právny predpis slúžiaci na ochranu práv spotrebiteľa. § 92 ods. 8 zákona o bankách sa vzťahuje na akéhokoľvek dlžníka, teda nielen spotrebiteľa a preto porušenie tohto zákona nemá vplyv na vznik nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie. V tejto súvislosti sa súd stotožňuje so záverom vyplývajúcim z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 z 28.2.2023, podľa ktorého pre úspešné priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je nevyhnutné úspešné uplatnenie porušenia konkrétneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi. Dovolací súd týmto uznesením zrušil rozsudky súdu I. a II. Inštancie o priznaní primeraného finančného zadostučinenia v dôsledku predchádzajúceho konania, v ktorom žaloba postupníka o zaplatenie nedoplatku z úveru voči spotrebiteľovi bola zamietnutá pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že žalovaná pohľadávka nebola predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok. Dovolací súd preto uviedol, že v základnom konaní nebolo rozhodnuté o porušení žiadneho konkrétneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi.

21. Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/2020 z 24.8.2022, ktorým bolo zamietnuté dovolanie voči rozsudku súdu II. inštancie, ktorým bol potvrdený nárok spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie v dôsledku porušenia § 92 ods. 8 zákona o bankách súd uvádza, že dovolací súd sa zaoberal len prieskumom rozhodnutí v intenciách dovolacej otázky, ktorá spočívala v posúdení, či povinný subjekt na zaplatenie finančného zadostučinenia musí byť stranou predchádzajúceho konania,

v ktorom spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti a dovolací súd dospel k záveru, že nie je nevyhnutné, aby žalovaný v spore o primerané finančné zadosťučinenie bol sporovou stranou aj v predchádzajúcom spore, v ktorom bol spotrebiteľ úspešný.

22. Určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia stanoví súd vlastnou úvahou. Podľa názoru súdu významné pre posúdenie výšky je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

23. Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobcu ako spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadosťučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadosťučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadosťučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobcu. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky, to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci NBS a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadosťučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadosťučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť. Pokiaľ žalobca poukazuje na niektoré súdne rozhodnutia o priznaní vyšších súm finančného zadosťučinenia súd uvádza, že existujú aj viaceré rozhodnutia o priznávaní finančného zadosťučinenia v rozsahu 50 – 100 Eur, s čím sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku 6CoCsp/20/2021 zo dňa 14.12.2021, 11Co/87/2019 zo dňa 27.2.2020 alebo dokonca Krajský súd v Prešove zmenil rozsudok súdu I. inštancie a priznal len 50 Eur rozsudkom 9CoCsp/49/2020 zo dňa 25.3.2021 alebo 17CoCsp/32/2020 zo dňa 29.9.2020. Rozdielne názory na daný inštitút závisia od posudzovania jeho zmyslu a účelu.

24. V tomto konkrétnom prípade bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný len v dôsledku nepreukázania doručenia listu o zosplatnení úveru, z čoho súd v predchádzajúcom spore vyvodil, že zosplatnenie úveru je neplatné a tým nemohlo dôjsť k postúpeniu „živého úveru“ na iný subjekt a to s poukazom na § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Toto zistenie súdu však súd nepovažuje za vážne porušenie povinnosti žalovaného ako veriteľa. Nie je totiž možné opomenúť to, že súd nekonštatoval, že žalovaný žalobcovi nedoručil list o zosplatnení úveru, ale uviedol, že toto doručenie nebolo preukázané a že žalobca v predchádzajúcom spore neuniesol dôkazné bremeno. V tejto súvislosti však súd dáva do pozornosti, že žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) vo svojom prvom písomnom vyjadrení k žalobe vôbec nespochybňoval tvrdenie v žalobe o doručovaní spomínaného listu o zosplatnení úveru obyčajnou listovou zásielkou a jeho doručenie v lehote 5 dní a napokon aj v ďalšom písomnom vyjadrení spracovanom už jeho právnym zástupcom nepoprel doručenie sporného listu, keďže tvrdil len to, že žalovaný by mal tento list poslať s doručenkou. Či už pôvodné vyjadrenie žalobcu alebo aj neskoršie, ktoré nie je kvalifikovaným spochybnením skutkového tvrdenia uvedeného v žalobe o spomínanom doručení listu o zosplatnení úveru s poukazom na § 151 ods. 1, 2 CSP a preto aj v kontexte s týmto záverom nemožno mať za to, že by zo strany žalovaného došlo k vážnejšiemu porušeniu práva spotrebiteľa.

25. Ďalším dôležitým momentom pre rozhodnutie o výške finančného zadosťučinenia je správanie samotného žalobcu a jeho prístupu k plneniu svojej zmluvnej, ale aj zákonnej povinnosti splácania úveru. Podľa prehľadu splátok a úhrad v predchádzajúcom spore, ktorý bol spracovaný do 31.3.2022 mal žalovaný na dohodnutých splátkach (ak nedošlo k platnému zosplatneniu úveru) zaplatiť 8.903,48 Eur (53 mesiacov od novembra 2017 po 167,99 Eur) zaplatil však menej ako polovicu tejto sumy a to 4.183,82 Eur.

26. Súd rozhodne nesúhlasí s tým, aby výška primeraného finančného zadosťučinenia sa mala odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo alebo mohlo dôjsť v neprospech spotrebiteľa. Takýto názor znamená, že pri tom istom porušení povinnosti dodávateľa, ktoré by podľa súdu malo byť sankcionované rovnako, by výška finančného zadosťučinenia závisela v podstate od výšky úveru poskytnutého spotrebiteľovi a dĺžky jeho splácania. Takéto vnímanie súd považuje za nesprávne a nespravodlivé, keďže dodávateľ spravidla vyhovuje žiadosti spotrebiteľa a poskytuje mu úver spravidla v ním požadovanej výške. Pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru platí, že v zásade čím je vyššia výška úveru, tým vzniká vyššie bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. Preto súd zastáva názor, že kritériom pre ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia nemôže byť výška hroziaceho bezdôvodného obohatenia žalovaného, ale predovšetkým závažnosť porušenia jeho povinnosti. Navyše však v danom prípade táto argumentácia zo strany žalobcu je neprijateľná, keďže súd v predchádzajúcom spore sa ani nezaoberal tým, že by hrozilo bezdôvodné obohatenie spotrebiteľa v dôsledku fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, čo tvrdil žalobca, keďže žaloba žalovaného bola zamietnutá celkom z iných dôvodov a to pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu v predchádzajúcom spore.

27. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd preto považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

28. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Súd totiž nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

29. O výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.